

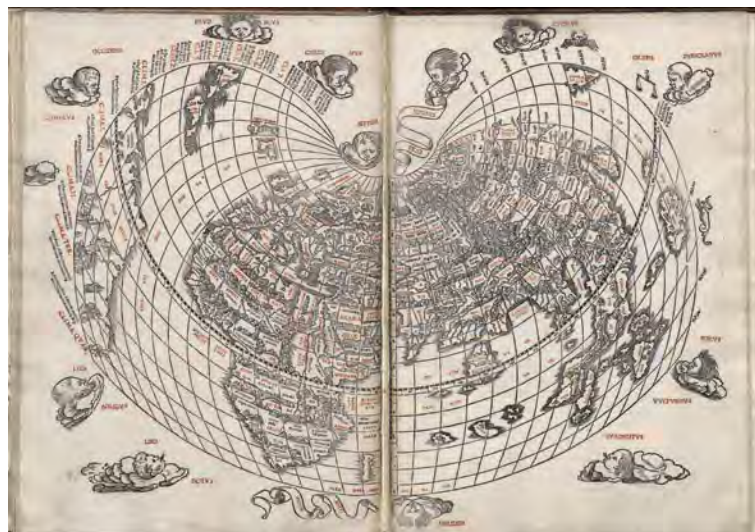
JAGIELLONKA POKAZUJE SWOJE SKARBY

Biblioteka Jagiellońska w Krakowie to najstarsza i najbardziej znana polska ksiąźnica. Jej księgozbiór jest ściśle związany z powstaniem, działalnością i rozwojem Akademii Krakowskiej (późniejszy Uniwersytet Jagielloński). Od 1364 roku gromadzone są tam kodeksy rękopiśmienne, starodruki, grafiki, a także dzieła kartograficzne. Obecnie Biblioteka Jagiellońska udostępnia swoje zbiory w jedenastu

słynna „Cosmographia” (1465-1475 r.) Karola Ptolemeusza – atlas rękopiśmienny z kolorowanymi mapami Sarmacji (ilustracja obok). „Liber geographiae” (1511 r.) tego samego autora to jedyny zachowany w Polsce atlas w druku czarno-czerwonym, z tzw. mapami sercowymi (odzworowanie w kształcie

BIBLIOTEKA JAGIELLOŃSKA

BIBLIOTEKA JAGIELLOŃSKA

czytelnich, a ogólna liczba przechowywanych pozycji przekracza 4 miliony, w tym około 46 000 publikacji kartograficznych!

Te najbardziej znane i najcenniejsze pod względem historycznym, ale zarazem najpilniej strzeżone i trzymane głównie w skarbcu, można było obejrzeć podczas wystawy „Skarby Biblioteki Jagiellońskiej” (11 maja-10 czerwca). Obok najwcześniejszego (1408 r.) przekazu tekstu i nut „Bogurodzicy” i przekłętej do XVIII w. „Księgi Twardowskiego”, znalazły się unikalne w skali światowej obiekty kartograficzne. Wśród nich m.in.

serca – poniżej). Obie pozycje świadczą o wykładaniu teorii kartografii na Akademii Krakowskiej. Na pergaminowych mapach żeglarskich (ok. 1540 r.) Battisty Agnese udokumentowany został szlak, którym Portugalczycy dopłynęli do Ameryki. Innym skarbem Jagiellonki jest jedna z najpopularniejszych szesnastowiecznych map Polski Wacława Grodeckiego (ok. 1574 r.), która wprowadziła terytorium Polski do kartografii europejskiej. Zaczątek nowej kartografii stanowiły dzieła Gerarda Mercatora, m.in. opublikowana w 1585 roku mapa „Polonia et Silesia” (skala 1:1 600 000), będąca opra-

cowaniem najwierniej odzwierciedlającym rzeczywisty kształt Polski. Przechodząc do wieku XVIII, warto zatrzymać się przy mapie geologicznej Polski Stanisława Staszica. Jej stworzeniu towarzyszył pomiar barometryczny ponad 2000 punktów w górach. W zbiorach biblioteki znajduje się również stara japońska mapa trzynastu prowincji tego kraju, z których widać górę Fudzi.

Předstawione na wystawie opracowania mapowe, począwszy od najstarszych XVI-wiecznych, a skończywszy na XIX-wiecznych, pokazywały ewolucję kartografii na przełomie wieków w poszczególnych państwach Europy i świata. Obok map na wystawie znalazły się również wiekopomne dzieła Mikołaja Kopernika, przedstawiające heliocentryczną teorię wszechświata. Biblioteka Jagiellońska zaprezentowała tylko niewielki procent kartograficznych starodruków znajdujących się w jej zbiorach.

MAREK PUDŁO

TELEDETEKCJA I GIS W OCHRONIE PRZECIWPOWODZIOWEJ

Klub UBI France – Polska oraz Misja Ekonomiczna Ambasady Francji we współpracy z Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej, a także Instytutem Geodezji i Kartografii zorganizowały 16 czerwca w Warszawie seminarium pod hasłem „Teledetekcja i GIS – narzędzia wspomagania ochrony przeciwpowodziowej”. W imprezie wzięło udział 110 osób z Francji i Polski reprezentujących: ministerstwa, sztaby kryzysowe, urzędy centralne, placówki naukowe, szkoły wyższe, administrację i samorządy, zarządy gospodarki wodnej, wojsko, fundacje i przedsiębiorstwa (w tym firmy dostarczające obraby satelitarne, oprogramowanie i usługi informatyczne).

Uczestnicy wysłuchali 9 referatów, których tematyka dotyczyła kształtowania strategii ochrony przed klęskami żywiołowymi oraz doskonalenia systemów zarządzania przeciwpowodziowego przy wykorzystaniu danych teledetekcyjnych zasilaających systemy informacji przestrzennej (w zakresie dotyczącym: planowania przestrzennego, prewencji, przewizji, zarządzania kryzysowego, zarządzania pokryzysowego). Szczególną uwagę zwrócono na doskonalenie tworzenia numerycznych modeli terenu oraz przetwarzanie satelitarnych danych radarowych i pochodzących z sensorów dokonujących rejestracji w zakresie widzialnym. Podkreślono również znaczenie integracji pozyskanych danych z innymi informacjami przestrzennymi oraz ich wykorzystania do monitoringu terenów zalewowych, kartowania stref podatnych na szkody, analiz zagrożeń powodzi i potencjalnych szkód, prognozowania w czasie rzeczywistym, szybkiego kartowania, zasilania systemów informowania o powodzi oraz analiz strat. Seminarium towarzyszyły 2-dniowe spotkania, mające na celu nawiązanie współpracy naukowej i technicznej.

DARIUSZ DUKACZEWSKI, IGiG